

توصیه‌های عدالت برای ایران درباره همجنسگرایان و ترنسجندرها دومین اجلاس بررسی دوره‌ای وضعیت حقوق بشر در ایران

بر اساس قانون مجازات اسلامی ایران، برای روابط جنسی رضایت‌مندانه دو فرد بزرگسال همجنس مجازات شلاق و مرگ تعیین شده است، همچنین شناسایی شدن به عنوان ترنسجندر از طریق پوشیدن لباس جنس مخالف می‌تواند مجازات نقدی و ۷۴ ضربه شلاق را در پی داشته باشد.

ترنسکسوالیتی در ایران به عنوان یک نوع اختلال هویت جنسی شناخته می‌شود که از طریق عمل جراحی قابل درمان است. جراحی‌های تغییر جنسیت از سال ۱۹۸۶ با فتوای آیت‌الله خمینی، رهبر پیشین جمهوری اسلامی ایران، قانونی شدند. در همین چارچوب قانونی است که همجنسگرایان و ترنسجندرهایی که با الگوهای فرهنگی مورد تایید از زنانگی و مردانگی مطابقت ندارند، مجبور هستند بین خطر قرار گرفتن در معرض آزار و اذیت و بازداشت خودسرانه از سوی نیروهای پلیس و بسیج، به خاطر گرایش و هویت جنسی متفاوت‌شان یا تن دادن به عمل جراحی تغییر جنسیت، یکی را انتخاب کنند. این در حالی است که پزشکان متخصص در بیشتر مواقع افراد همجنسگرا و ترنسجندر را به انتخاب عمل تغییر جنسیت سوق می‌دهند و بر همین اساس است که ایران یکی از بالاترین آمار انجام عمل‌های تغییر جنسیت را در جهان دارد. کمبود دسترسی به اطلاعات در مورد گرایش جنسی، هویت جنسیتی و قوانین هراس‌انگیزی که هر اظهارنظر مثبتی درباره همجنسگرایی را جرم می‌دانند، اغلب منجر به این می‌شود که پزشکان متخصص با مشاهده تمایل به هم‌جنس و تطابق نداشتن فرد با الگوهای جنسیتی، عمل جراحی تغییر جنسیت را تجویز کنند.

آنها همچنین افراد همجنسگرا و ترنسجندر را ترغیب به تن دادن به شوک‌درمانی و استفاده از داروهای روانگردان می‌کنند تا از این طریق آنها را از همجنسگرایی "درمان" کرده و یا با عقیم‌سازی و جراحی تغییر جنسیت آنها را به زن یا مرد متعارف تبدیل کنند. اینگونه سوءاستفاده‌ها و رفتارها با همجنسگرایان در واقع با تحریک یا رضایت مقامات رسمی ایرانی صورت می‌گیرد. به عنوان مثال محمد جواد اردشیر لاریجانی، رئیس کمیسیون حقوق بشر در ایران در مارچ ۲۰۱۳ همجنسگرایی را یک "بیماری" نامید و گفت که "این افراد باید تحت مراقبت‌های روانی و گاهی اوقات حتی مراقبت‌های بیولوژیکی و فیزیکی قرار بگیرند." بر اساس تحقیقات عدالت برای ایران و شش رنگ در گفت‌وگو با ده‌ها تن از همجنسگرایان و ترنسجندرها، اغلب آنها بدون داشتن اطلاعات کامل و دقیق درباره خطرات، فواید، تاثیرات و اعتبار علمی این روش‌ها و همچنین دانش کافی درباره مسایل جنسی و جنسیتی تن به درمان‌های ترمیمی می‌دهند.

تحقیقات عدالت برای ایران و شش رنگ همچنین نشان می‌دهد که کسب مدارک هویتی متناسب با جنسیت موردنظر ترنسجندرها و برخورداری آنها از حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی منوط به انجام عمل جراحی تغییر جنسیت است.

برای اطلاعات بیشتر در این زمینه گزارش عدالت برای ایران و شش رنگ با عنوان "[شکنجه به نام درمان: عمل‌های تغییر جنسیت اجباری و آزار و اذیت پزشکی همجنسگرایان و ترنسجندرها در ایران](#)" را بخوانید.

توصیه‌ها

جمهوری اسلامی ایران در اولین بررسی دوره ای وضعیت حقوق بشر هر سه پیشنهادی را که در رابطه با حفظ حقوق اساسی همجنسگرایان، ترنسجندرها و بای سکشوال ها شده بود، از جمله حق حیات این افراد را رد کرد. با این حال عدالت برای ایران، توصیه‌های زیر را برای ارائه به هیئت ایرانی پیشنهاد می‌کند:

- جرم زدایی کامل از روابط جنسی همجنسگرایانه و لغو مجازات اعدام و شلاق برای روابط همجنسگرایانه ای که با توافق دو طرف و بین دو فرد بزرگسال صورت می‌گیرد.

- پایان دادن به هرگونه تبعیض و خشونت نسبت به همجنسگرایان و ترنسجندرها در قانون و شیوه‌های اجرایی.

- محافظت افرادی که جنسیت آنها با الگوهای متعارف همخوانی ندارد، از هرگونه آزار و اذیت، بازداشت خودسرانه، شکنجه و سایر بدرفتاری‌هایی که توسط افراد دولتی و همچنین نیروهای غیردولتی اعمال می‌شود

- تدوین قوانینی که تغییر جنسیت قانونی را ساده‌تر کند، محافظت از حق داشتن سلامتی ترنسجندرها و خوددازی از اجبار آنها به انجام عمل جراحی تغییر جنسیت برای به رسمیت شناخته شدن هویت جنسی‌شان.

- غیرقانونی اعلام شدن شیوه‌های درمانی همچون شوک الکتریکی و داروهای روانگردان برای تغییر گرایش جنسی و هویت جنسیتی.

- تلاش برای بررسی و ممانعت از فعالیت جراحانی که بدون در نظر گرفتن رضایت آگاهانه ترنسجندرها اقدام به عمل جراحی تغییر جنسیت می‌کنند و به استانداردهای بین المللی در این زمینه بی‌توجه هستند و همچنین پاسخگو کردن این پزشکان در برابر تصمیمات و رفتارشان با ترنسجندرها و همجنسگرایان.

- ترویج آزادی بیان، دسترسی به اطلاعات دقیق و ممنوع کردن نفرت‌پراکنی علیه افرادی با گرایش جنسی و هویت جنسیتی متفاوت که منجر به افزایش خشونت‌های خانگی، اجتماعی و سیاسی علیه آنها به عنوان یکی از به حاشیه‌رانده شده‌ترین گروه‌ها در ایران می‌شود.